

รายงานผลการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

การตรวจสอบดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนประถมศึกษา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามหนังสือ สพป.สระบุรี เขต ๑ ที่ ศธ ๐๔๑๕๕/๓๘๘๘ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้แจ้ง ชื่อมความเข้าใจสรุปรายงานผลการตรวจสอบดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนประถมศึกษา เพื่อดำเนินการจัดอาหารกลางวันนักเรียนในภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๑ และภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๒ จำนวน ๒๔ โรงเรียน และสังเคราะห์รายงานผลการตรวจสอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๑๗๐ แห่ง จำนวน ๓,๔๔๔ โรงเรียน ครอบคลุมขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ของ สพฐ. ซึ่งมีประเด็นการตรวจสอบ ดังนี้

๑. การรับเงินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทันเปิดภาคเรียน ครบถ้วน

๒. การใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดำเนินการจัดหาอาหารให้นักเรียนได้ทุกคน ทุกวัน จำนวน ๒๐๐ วัน/ปีงบประมาณ อาหารที่จัดให้นักเรียนมีปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสม ให้คุณค่าทางโภชนาการอย่างครบถ้วน หรือจัดทำได้ตามโปรแกรม Thai School Lunch กำหนด

๓. การใช้จ่ายเงินตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการ

➤ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐, ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และแนวทางการปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อใช้ในการประกอบอาหาร การจ้างบุคคลเพื่อประกอบอาหาร หรือการจ้างเหมาประกอบอาหาร (ปรุงสำเร็จ) ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๖ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒

➤ การเบิกจ่ายถูกต้อง ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง และหนังสือสั่งการอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. การควบคุมและรายงานผล

➤ รายงานเงินคงเหลือประจำวันถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

➤ รายงานผลการดำเนินโครงการตามกำหนด (ภายใน ๓๐ วัน นับแต่สิ้นปีงบประมาณ)

และสรุปภาพรวมข้อสังเกตที่ตรวจพบ แนวทางแก้ไข ในแต่ละกระบวนการ คือ

๑. การรับเงินอุดหนุน

๒. การใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่ออาหารกลางวัน

๓. การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อประกอบอาหาร

๔. การจ้างแม่ครัวประกอบอาหาร

๕. การจ้างเหมาทำอาหาร

๖. การเบิกจ่ายเงิน

๗. การยืมเงินและการส่งใช้

๘. การเก็บรักษาเงิน

๙. การจัดทำบัญชี

/ มีรายละเอียด ...

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อสังเกตที่ตรวจพบในแต่ละกระบวนการงาน	แนวทางการแก้ไข
๑. การรับเงินอุดหนุน	๑. การรับเงินจาก อปท. ยังมีโรงเรียนได้รับเงินล่าช้า
➤ ได้รับเงินล่าช้าไม่ทันเปิดภาคเรียน	แต่มีการปรับตัวดีขึ้น โดยมีระยะเวลาที่รับเงินล่าช้า
➤ ได้รับเงินไม่ต่อเนื่องเนื่องจากการรับเงินครั้งก่อน	ลดน้อยลงเนื่องจากกระบวนการขอรับเงินเริ่มต้น
เนื่องจากการแบ่งงวดการจ่ายเป็นรายไตรมาส	เมื่อเปิดภาคเรียนและใช้เวลาโดยประมาณ ๑-๒ สัปดาห์
➤ ได้รับเงินไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนจริงที่มีอยู่	ซึ่งมี สพท.หลายแห่งช่วยประสาน เร่งรัด
➤ ออกหลักฐานใบเสร็จรับเงินให้ก่อนวันที่ได้รับเงินจริงเนื่องจาก อปท. ให้ระบุนวันที่ย้อนหลัง	และทำความเข้าใจกับเทศบาล และอบต. ในพื้นที่
ตามวันที่ที่ยื่นเรื่องขอรับเงิน	๒. การรับเงิน ถูกปรับให้มีจำนวนครั้งถี่ขึ้น หรือ
๒. การใช้จ่ายงบประมาณ เงินอุดหนุนเพื่ออาหารกลางวัน	จำนวนวันที่ได้รับเงินน้อยลงในแต่ละครั้ง (ส่วนใหญ่ ๕๐ วัน/ครั้ง)ทำให้โรงเรียนได้รับเงินเพื่อดำเนินการ
➤ เบิกจ่ายในรายการที่เบิกไม่ได้ เช่น จานเมลามีน	จัดหาอาหารกลางวันนักเรียนไม่ต่อเนื่อง และวันที่เปิด
ภาตหลุม เสื่อน้ำมัน ค่าแรงทำทางเดินไปโรงอาหาร	ทำการเรียนการสอนไม่เท่ากันในแต่ละรอบของการ
ตู้เย็น เป็นต้น	รับเงิน ทำให้บางรอบมีเงินคงเหลือ บางรอบเงินไม่พอ
➤ แจกคูปองให้นักเรียนซื้ออาหารกลางวันจากร้านค้า	โดยพบว่าการจัดทำบันทึกข้อตกลงมีรายละเอียดที่
ในโรงเรียน	ต่างกันในแต่ละแห่งซึ่งตีความว่า การสิ้นสุดโครงการ
➤ รายการอาหารที่จัดทำไม่ตรงกับรายการที่ปิด	คือ ตามระยะเวลาของการรับเงินแต่ละครั้ง ทำให้
ประกาศเผยแพร่ในโรงอาหาร และ/หรือ เมนูใน	โรงเรียนบางแห่งคืนเงินที่เหลือจ่าย ทำให้รอบถัดมา
โปรแกรม Thai School Lunch ที่ใช้อ้างอิง	เงินไม่เพียงพอดำเนินงาน ซึ่งรูปแบบวิธีการให้เงิน
๓. การจัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร	เป็นการบริหารจัดการของ อปท.(เทศบาล/อบต.)
➤ การอนุมัติจัดซื้อ อ้างอิงระเบียบไม่ถูกต้อง ยังมีการ	ที่มีความแตกต่างกันในระดับปฏิบัติแต่ในหลักการ
อ้างอิงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโดยใช้
พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งยกเลิกแล้ว	เงินงบประมาณ ควรถือเป็นการดำเนินการเป็น

➤ การจัดซื้อใช้แบบ ๔ ส่วน โดยไม่มีรายละเอียดประเภท	รายปีงบประมาณ มีใช้ตามระยะเวลาการจ่ายเงิน
ชนิดของวัตถุดิบที่จัดซื้อ ราคาต่อหน่วย และจำนวนเงิน	จึงควรมีแนวทางการจัดการแก้ไข ดังนี้
➤ มีการระบุรายละเอียดการจัดซื้อแต่การคำนวณ	๒.๑ สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
จำนวนเงินรวมไม่ถูกต้อง ตรงกัน มีขาด-เกินไป	ควรประสานขอความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการ
➤ หลักฐานการจัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร มี	ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบบบันทึกข้อตกลงของ
รายการที่ต่างกัน แต่มีจำนวนเงินเท่ากันทุกวันและไม่	ให้เงินอุดหนุนเพื่ออาหารกลางวันกับโรงเรียน ควร
ปรากฏรายการที่จำเป็นในการดำเนินการประกอบ	กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดโครงการให้ชัดเจนเป็น
อาหาร เช่น ข้าวสารแก๊สหุงต้ม เป็นต้น	ปีงบประมาณ เพื่อลดปัญหาการได้รับเงินไม่ต่อเนื่อง
➤ กรรมการตรวจรับ มีรายชื่อไม่ตรงกับที่แต่งตั้ง	ของโรงเรียน
หรือมีไม่ครบถ้วน	๒.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรสร้างความ
➤ หลักฐานการจัดซื้อในส่วนที่ ๓ ใบรับรองแทน	เข้าใจให้โรงเรียน ให้มีการประสานงานเบื้องต้นกับ
ใบเสร็จรับเงิน ลายมือชื่อผู้จ่ายเงินมีใช้บุคคลเดียวกันกับ	อปท. ซึ่งเป็นหน่วยงานให้เงินงบประมาณสนับสนุน
ผู้ยืมเงินไปจัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร	โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาช่วยประสานและ
	ขับเคลื่อนเสนอผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัด

/ ๔. การจ้างแม่ครัวประกอบอาหาร...

ข้อสังเกตที่ตรวจพบในแต่ละกระบวนการงาน	แนวทางการแก้ไข
๔. การจ้างแม่ครัวประกอบอาหาร	๓. การได้รับเงินไม่ตรงกับจำนวนนักเรียนจริงที่มีอยู่
➤ ไม่ดำเนินการจัดจ้างตามระเบียบพัสดุฯ แต่จะ	โรงเรียนควรเร่งรัดการสำรวจนักเรียน และอาจขอ
เบิกจ่ายรวมกับการจัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร	เจรจาต่อรองกับรับเงินที่ได้ขาด - เกิน โดยขอให้
➤ จัดทำหลักฐานไม่ถูกต้องดำเนินการจ้างเหมา	อปท. นำไปเพิ่ม - ลด ในการโอนเงินให้ครั้งต่อไป
ประกอบอาหาร แต่มีหลักฐานการจัดซื้อวัตถุดิบประกอบ	๔. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบกระทรวง
อาหารด้วย	การคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
➤ ไม่มีใบตรวจรับงานจ้างประกอบอาหาร	ภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งปัจจุบันต้องดำเนินการตาม
	แนวปฏิบัติที่กรมบัญชีกลางกำหนด ตามหนังสือ
๕. การจ้างเหมาทำอาหาร	ด่วนที่สุด ที่กค (กวจ) ๐๔๐๕๒/ว ๑๑๖ ลงวันที่
➤ หลักฐานการจ้างเหมาทำอาหารไม่ถูกต้องตาม	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการ
ระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ	จัดซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการประกอบอาหาร การจ้าง

พ.ศ.๒๕๖๐	บุคคลเพื่อประกอบอาหาร หรือการจ้างเหมาประกอบ
➤ ไม่มีใบตรวจรับพัสดุ หรือมีแต่ไม่ถูกต้อง	อาหาร (ปรุงสำเร็จ) ที่โรงเรียนจำนวนมากยังไม่ชัดเจน
➤ จ้างเหมาทำอาหาร แต่มีการยืมเงินสำรองจ่าย	และยังไม่ได้นำไปปรับใช้จริง(ผลการตรวจสอบครั้งนี้
ให้กับผู้รับจ้างล่วงหน้า	ยังเป็นผลการดำเนินการที่อยู่ในช่วงรอยต่อของการ
➤ บันทึกตกลงจ้างไม่ปิดอาคารแสดมภ์	บังคับใช้)และยังมีประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน คือ
➤ ไม่สามารถตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบประกอบ	๔.๑ การใช้แบบฟอร์มการดำเนินการแบบ ๔ ส่วน
อาหารและความสะอาดในการประกอบอาหารได้	ยังใช้ได้มากน้อยแค่ไหน
เนื่องจากโรงเรียนไม่มีสถานที่ประกอบการให้	๔.๒ การยืมเงินเพื่อจัดซื้อ ยังสามารถกระทำได้
➤ กรณีให้ผู้รับจ้างประกอบอาหารในโรงเรียน มี	หรือไม่อย่างไร โดยโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ที่ใช้
การ	วิธี
เรียกเก็บค่าน้ำ ค่าไฟ แต่ออกใบเสร็จรับเงินไม่ถูกประเภท	จัดทำเองหรือจ้างแม่ครัวประกอบอาหารให้มี
ของเงินที่ได้รับ (ออกเป็นเงินสนับสนุนการศึกษา)	ความเห็นว่าการจัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร
	โรงเรียนไม่ได้เข้าในเมือง แต่จะไปจัดซื้อเองตาม
๖. การเบิกจ่ายเงิน	ตลาดนัดในชุมชน จึงยังมีความจำเป็นต้องการยืม
	เงิน
➤ จ่ายเงินโดยไม่มีการอนุมัติจ่าย หรือมีแต่ไม่	และการดำเนินการในระบบ e-GP ต้องดำเนินการ
ครบถ้วน	
➤ อนุมัติเบิกจ่ายเงินเกินวันที่เปิดภาคเรียน โดยไม่	อย่างไรที่จะไม่เป็นภาระกับโรงเรียนที่ไม่มีเจ้าหน้าที่
ระบุเหตุผลความจำเป็นให้ชัดเจน	เฉพาะทาง มีแต่ครูซึ่งรับภาระการสอนมาก
➤ กรณีจ่ายคูปอง ไม่มีหลักฐานรายชื่อนักเรียน	แนวทางการแก้ไข คือ สำนักงานกองทุนเพื่อ
➤ หลักฐานการเบิกจ่ายเงินและหลักฐานประกอบ	โครงการอาหารกลางวันและสำนักการคลังและ
ไม่ครบถ้วน ไม่มีใบเสร็จรับเงินในรายการที่พึงเรียกจาก	สินทรัพย์ สพฐ. ควรร่วมกันจัดทำแนวปฏิบัติหรือคู่มือ
ผู้ขายได้เช่น ค่าข้าวสาร อาหารสดและแห้ง	การดำเนินการอาหารกลางวันแบบครบวงจรใน
(ซื้อจำนวนมาก) ค่าแก๊ส	ทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่
	มี
➤ หลักฐานการเบิกจ่าย ผู้จัดทำ ผู้อนุมัติ	คู่มือใดที่ให้แนวทางในการดำเนินการในการจัดซื้อ
ลงนามไม่ครบ	จัดจ้างอาหารกลางวันไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้โรงเรียน
➤ แยกเก็บบันทึกขออนุมัติ กับหลักฐานการจ่าย	ถือปฏิบัติแตกต่างกัน

/ การจ่ายเงินค่าจ้างแม่ครัว ...

ข้อสังเกตที่ตรวจพบในแต่ละกระบวนการ	แนวทางการแก้ไข
➤ การจ่ายเงินค่าจ้างแม่ครัวประกอบอาหาร ไม่มีการ	๕. การดำเนินการจัดรายการอาหาร และจัดซื้อโดยใช้
อนุมัติให้เบิกจ่ายเงิน	โปรแกรม Thai School Lunch โรงเรียนยังไม่ชัดเจน
➤ จ่ายเงินไม่ตรงตัวผู้มีสิทธิ เช่น สั่งจ่ายเช็คให้ครู	ในวัตถุประสงค์และวิธีการใช้งาน โดยเฉพาะใน
ผู้รับผิดชอบโครงการไปจ่ายให้กับผู้รับจ้างเหมาทำอาหาร	ประเด็นที่ต้องการปรับปรุงประเภท ชนิดของวัตถุดิบ
จ่ายเงินชดเชยตามใบสำคัญให้กับแม่ครัว ไม่ใช่เจ้าหน้าที่	ประกอบอาหารให้สอดคล้องกับท้องถิ่น หรือฤดูกาล
โครงการซึ่งเป็นผู้ยืมเงิน	ที่สามารถจัดซื้อได้เหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่
➤ ไม่มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย กรณีจ้างเหมาทำอาหาร	นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูผู้สอนน้อย
กับบุคคลธรรมดาตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	หลายแห่งมีครูสูงวัยการใช้งานเทคโนโลยีจึงยุ่งยาก
➤ หลักฐานการจ่าย (ใบเสร็จรับเงิน) ระบุข้อมูลผู้ขาย	และใช้เวลาในการจัดทำเอกสาร
ไม่ครบถ้วน บางฉบับไม่มีลายมือชื่อผู้รับเงิน	แนวทางการแก้ไข คือ สำนักงานกองทุนเพื่อ
➤ ผู้จ่ายเงินไม่ประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว”	โครงการอาหารกลางวันควรดำเนินการ ดังนี้
และลงนาม รับรองในหลักฐานการจ่าย	๕.๑ พิจารณาการใช้งานโปรแกรม Thai School
➤ เบิกจ่ายเงินเกินวงเงินในสัญญาจ้าง และใน	Lunch ว่าบังคับใช้กับโรงเรียนทุกแห่ง หรือมีการ
ใบส่งมอบไม่แนบรายการอาหารประจำวัน	ผ่อนคลายการถือปฏิบัติสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มี
➤ ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารหลังจาก	ข้อจำกัดด้านบุคลากร
การจ่ายเงินซึ่งเป็นการสำรองจ่ายเงินส่วนตัวไปก่อน	๕.๒ พิจารณาจัดทำคู่มือ และจัดอบรมให้ความรู้
โดยไม่บันทึกขออนุมัติจ่าย	การใช้งานโปรแกรมกับผู้บริหารโรงเรียนและ
	ผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
๗. การยืมเงินและการส่งใช้	ให้มากขึ้น ในมิติการใช้งานโปรแกรม Thai School
➤ ยืมเงิน โดยไม่มีการจัดทำสัญญายืม	Lunch และการดำเนินการจัดหาตามระเบียบ
➤ ไม่เสนอขออนุมัติการขอยืมเงินในสัญญายืม	กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและ
ก่อนการจ่ายเงิน	การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และตาม
	หนังสือ
➤ กำหนดระยะเวลาการส่งใช้คืนเงินยืม ไม่เป็นไป	ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๖ ลงวันที่
ตาม ระเบียบ	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการจัดซื้อวัตถุดิบ
➤ การส่งใช้เงินยืม ไม่บันทึกการส่งใช้ด้านหลัง	เพื่อใช้ในการประกอบอาหาร การจ้างบุคคลเพื่อ
สัญญายืม	ประกอบอาหารหรือการจ้างเหมาประกอบอาหาร
➤ มีการให้ยืมเงินตามสัญญาฉบับใหม่ โดยไม่ส่ง	(ปรุงสำเร็จ) ควรมีการติดตามผลและให้คำแนะนำ
ใช้	

คืนเงินยืมตามสัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อน	เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
➤ อนุมัติให้ยืมเงินมากกว่าจำนวนนักเรียนจริง	และส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถบริหารจัดการ
➤ อนุมัติให้ยืมเงินเพื่อจัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร	โครงการอาหารกลางวันให้บรรลุวัตถุประสงค์และ
โดยรวมเงินค่าจ้างแม่ครัวประกอบอาหารด้วย	มีประสิทธิภาพ
➤ รูปแบบสัญญายืมเงิน ไม่เป็นไปตามที่กระทรวง	
การคลังกำหนด	
➤ ถอนเงินจากธนาคาร ไม่ตรงกับหลักฐานการ	
จ่ายเงินส่วนตัวที่สำรองจ่ายไปก่อน	

/ ๘. การเก็บรักษา ...

ข้อสังเกตที่ตรวจพบในแต่ละกระบวนการงาน	แนวทางการแก้ไข
๘. การเก็บรักษา	
➤ มีการเก็บรักษาเงินในบัญชีเงินฝากธนาคาร	
มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไม่นำส่วนที่เกินฝากคลัง	
➤ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่ได้รับ ไม่นำส่งเงิน	
รายได้แผ่นดิน	
๙. การบัญชี	
➤ จัดทำทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ ประเภท	
เงินอุดหนุนเพื่ออาหารกลางวันนักเรียน ไม่ถูกต้อง	
ไม่ครบถ้วน	
➤ ไม่บันทึกรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่ได้รับ	
ในทะเบียนคุมเงินรายได้แผ่นดิน	
➤ จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันไม่ถูกต้อง	
ครบถ้วน	

เพื่อลดปัญหาและส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการจัดอาหารนักเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ